

Referat af møde i Stiftsudvalget for Kirken i Verden, 31. august 2023

Landemodesalen, Viborg Stift

Afbud: Ingen. Simon Fuhrmann deltog dog først fra punkt 8.

Biskop Henrik Stubkjær deltog fra punktet med det faglige indlæg og resten af mødet.

Mødet blev indledt med en salme og en bøn ved Karin A. Vestergaard. Herefter blev nye stiftsudvalgsmedlemmer (Karen Neergaard Stubkjær og Torill Kristensen) budt velkommen.

Udvalgsmøde ifølge dagsorden – del 1

1. Valg af ordstyrer

Inge Rørbæk blev valgt som ordstyrer.

2. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

3. Godkendelse af referat fra stiftsudvalgsmøde 19. april 2023

Referatet blev godkendt med følgende bemærkning:

Det fremgår af referatet, at vi på dette møde skal samle op på samtalen om venskabsmenigheder.

Det udskydes til kommende møde, men der er allerede taget et par initiativer på området:

Mødet med provstikomiteer 20. september har fokus på emnet, og der spørges ind til det i stiftsundersøgelsen (se punkt 11).

4. Orientering fra Viborg Stiftsråd

Arne Bach orienterede om nyt fra stiftsrådet på baggrund af et på forhånd udsendt bilag og på baggrund af seneste møde afholdt 29. august. Der bliver et løft af diakoniarbejdet i seks provstier i stiftet pga. en stor bevilling fra Den A. P. Møllerske Støttefond. Ansøgninger til Fællesfonden blev drøftet på seneste stiftsrådsmøde. Stiftsrådet gav en positiv indstilling omkring Det mellemkirkelige Råds ansøgning. Et forslag om at markere jubilæumsåret for Ansgars ankomst til Danmark i 826 blev også drøftet på stiftsrådsmødet.

Nyt om aktiviteter - med nedsatte ad hoc grupper

5. Forbønsgudstjeneste

Næste forbønsgudstjeneste for forfulgte kristne afholdes den 19. november kl. 16.30 i domkirken. Biskop Henrik Stubkjær er liturg. Der bliver fokus på Eritrea, og gospelsangeren Helen Berhane vil prædike og synge.

6. Folkekirkens deltagelse på Helsemesser

Helsemessen i Holstebro (11. og 12. november 2023) er blevet aflyst af arrangørerne på grund af for få tilmeldte stande. Et tilskud på 5.000 kr. fra Holstebro Provsti er blevet tilbagebetalt. Næste messe, som helsemessegruppen deltager i, er derfor i Viborg (13. og 14. januar 2024).

7. Program for studieturen til København og Göteborg 2.-5. oktober 2023

Karin A. Vestergaard præsenterede programmet for studieturen. Fem medlemmer fra stiftsudvalget deltager sammen med gymnasiepræst Valdemar Ringmose og fængselspræst Inge Marie Mols.

8. Udkast til program for stiftsstævne 2024

Stiftsstævnet vil få fokus på "tidsånden". Journalist Christoffer Emil Bruun har sagt ja til at medvirke. Stiftsudvalget drøftede form, kommunikation og målgruppe. Det er vigtigt, at det ikke kun bliver en beskrivelse af tidsånden, men at der også kommer fokus på kirkens muligheder i mødet med tidsånden. Emnet kan virke lidt abstrakt, så det er nødvendigt at konkretisere det. Stiftsstævnet foreslås afholdt i januar 2024. Arbejdsgruppen går videre med planlægningen – fremadrettet består arbejdsgruppen af Peter Fischer-Nielsen (tovholder), Simon Fuhrmann og Grete Bækgaard Thomsen.

9. Stiftsrejse 2024

Der arbejdes videre med en stiftsrejse til Finland. Landet er blandt andet interessant, fordi der findes både en luthersk og en ortodoks folkekirke. Der er i forvejen gode relationer til Finland, og Det mellemkirkelige Råd har allerede sendt forslag til personer, vi med fordel kan kontakte. Der har tidligere været arrangeret studieture til Finland, og vi bør undersøge disse programmer nærmere. Af klimahensyn undersøges det, om rejsen kan gennemføres som en busrejse. Det undersøges desuden, om rejsen kan kombineres med et besøg i Estland. Rejsen planlægges til efteråret 2024. En planlægningsgruppe blev nedsat bestående af: Torill Kristensen (tovholder), Peter Fischer-Nielsen og Gert-Oluf Schwarz Lausten.

10. Orienteringer

Skriftlige orienteringer fra Det mellemkirkelige Råd/Folkekirkens Migrantsamarbejde, Folkekirke & Religionsmøde, Folkekirkens Nødhjælp, Danske Kirkers Råd og øvrige stiftsudvalg var på forhånd udsendt som bilag. Der er kommet invitation til Kristent Muslimsk Samtaleforum (KMS). Karin A. Vestergaard sørger for, at der sendes en repræsentant fra stiftet.

Fagligt indlæg ved advokat Jakob Fastrup, Ikast, specialist i strafferet: Status på Danmarks udlændingepolitik og gældende retspraksis bl.a. på Udrejsecenter Kærshovedgård

Noter fra indlægget:

Kun få er i stand til at rejse hjem til deres oprindelsesland fra Kærshovedgård. De, der er på tålt ophold, kan ikke rejse hjem, statsløse har ikke et hjem at rejse til. Danmark må ikke fængsle disse mennesker – det er i strid med internationale konventioner. Beboerne pålægges i stedet en række kontrolforpligtelser så som meldepligt. Efter tredje brud på disse kontrolforpligtelser risikerer man op til fire års fængsel – dette svarer til fængselsstraffen for drabsforsøg. En del beboere er afviste asylansøgere, som ikke er trygge ved at rejse hjem trods afslag.

En række retssikkerhedsmæssige problemer er beskrevet i Jakob Fastrups henvendelse til Folketingets retsudvalg – se handout.

Et andet problem: Man pålægges at bo sammen med mennesker, man ikke har valgt, og som måske endda er farlige, fx udviste kriminelle. Såkaldte "sindssyge" kan ikke straffes i Danmark. Da det er bekosteligt at lave mentalundersøgelser, har man i en periode valgt slet ikke at foretage mentalundersøgelse af beboere på Kærshovedgård.

Smykeloven har fundet ny anvendelse på Kærshovedgård. Man er begyndt at konfiskere biler tilhørende beboere, der transporterer sig til og fra Kærshovedgård for at være sammen med familie.

Udlændingelovens §50 giver mulighed for at ophæve en udvisning. Det er sket i enkelte tilfælde.

Orientering ved Biskop Henrik Stubkjær

Noter fra orienteringen:

Folkekirkens Migrantsamarbejde (under Det mellemkirkelige Råd) forsøges nu at blive permanentgjort i folkekirkens buget. Arbejdet er, ligesom det arbejde, der foregår i Stiftsudvalget for Kirken i Verden vigtigt i disse år. Mange østeuropæere bosætter sig i vores stift. Biskopperne har nu gjort det muligt at blive konfirmeret i folkekirken, uden at man nødvendigvis bliver medlem af folkekirken.

Viborg Stifts forskelligartede venskabsrelationer er vigtige: Guildford Stift (anglikansk), Kristi Lutherske Kirke i Nigeria (luthersk) og St'Egidio Kirke i Rom (katolsk). I forhold til sidstnævnte er de første skridt til venskabsrelationen netop taget. Det er en kirke, som kan inspirere i forhold til vekselvirkningen mellem diakoni og spiritualitet.

Udsendelse af provstivolontører er en vigtig opgave. Det er en oplevelse, som præger unge mennesker for livet. Det er godt, at vi arbejder på at samle dem og knytte dem til stiftet.

Henrik Stubkjær stiller op til præsidentvalget i Det lutherske Verdensforbund. Valget foregår 16. september ved generalforsamlingen i Krakow. Han er opstillet af alle nordiske lande. Han ønsker at være med til sætte fokus på disse opgaver: Markering af 500-året for den augsburgske bekendelse (2030), luthersk identitet, kvinders rettigheder og ligestilling. Der er fuld opbakning til kandidaturet fra både Kirkeministeriet og Det mellemkirkelige Råd.

Udvalgmøde ifølge dagsorden – del 2

Internationale programmer og religionsmødeprogrammer i Viborg Stift

11. Resultat af undersøgelse: Migrantinitiativer i kirke og sogn

Undersøgelsen er ikke afsluttet, men løber ind til den første samling i migrantnetværket 8. november, hvor stiftspræsten vil præsentere resultaterne. Indtil videre er der kommet 19 svar. Der indsamles bl.a. svar via nyhedsmail, Facebook og fysiske samlinger/arrangementer.

12. Netværkssamling: Viborg Stifts migrantnetværk

Første samling afholdes 8. november i Vildbjerg. Aftenen planlægges af Karin A. Vestergaard og Peter Fischer-Nielsen. Indtil videre har tre tilmeldt sig, og yderligere to har tilmeldt sig nyhedsbrev.

13. Folkekirken for Internationals – Viborg and Surroundings

En ny gudstjenestesæson er gået i gang. Ved første gudstjeneste var der 20 deltagere. Den nye præst i Houlkær Kirke, Cordelia Magdalene Harbo Johnston, medvirker nu også. Ansøgning om økonomisk støtte til aflønning af organist og sanger i efteråret er blevet afslået af Viborg Domprovsti, mens Viborg Østre Provsti har bevilliget 10.000 kr. Inden årets udgang bør det overvejes, hvordan arbejdet videreføres på en bæredygtig måde. Folkekirkens Migrantsamarbejde afholder i efteråret en webinar-række om internationale gudstjenester.

14. Den ukrainske kirkesituation og menighedsdannelse i Viborg Stift

Der findes lige nu to ukrainske ortodokse kirker. I Viborg Stift er det den ukrainsk-ortodokse kirke med tilknytning til den russisk-ortodokse kirke, der er bedst etableret. Den nyere uafhængige ortodokse kirke i Ukraine er endnu ikke organiseret med præster og menigheder i stiftet. Det giver fortsat mening at støtte ukrainernes mulighed for at fejre ortodoks gudstjeneste i stiftet – fx ved udlån af kirkebygninger. Dog kan det ikke anbefales at indgå mere omfattende juridiske/kontraktlige aftaler i den nuværende situation. Vi afventer i øvrigt udfaldet af drøftelsen i

Det mellemkirkelige Råd 7. september omkring folkekirkens relationer til de ukrainske kirker. Folkekirkens Migrantsamarbejde afholder for tiden en webinarække om Ukraine.

Provstisamarbejde

15. Møde vedrørende provstivolontører

Stiftspræsten holdt 11. maj møde med kontaktpersonerne for de forskellige provstikomiteer. Der arbejdes på en fælles flyer for provstivolontørmuligheder i stiftet. Et hjemkomstseminar med biskoppen er planlagt til at finde sted 25. januar 2024. Status er lige nu, at Kirke til Kirke udsender 1 volontør i efteråret (vil gerne have yderligere 3 afsted), Struer, Holstebro og Lemvig udsender 2 volontører, og Vesthimmerlands provsti udsender 1. Kirke til Kirke har indgået et samarbejde med Skjern Provsti om at udsende provstivolontører i fællesskab.

16. Møde for provstikomiteer

Det årlige møde for provstikomiteer finder sted den 20. september kl. 18-21 i Haderup Kirkehus. Der vil være et inspirationsoplæg om venskabsmenigheder ved Lone Primdahl Dolmer. Fra stiftsudvalget deltager: Peter Fischer-Nielsen (tovholder), Karin A. Vestergaard, Inge Rørbæk.

17. Lynkursus i Fattigdom på spil

Der holdes tre kurser 10., 11. og 12. oktober i hhv. Viborg, Ikast og Holstebro. Tidligere provstivolontører Marcus Taulborg og Anton Kiel Ydema er hyret til at lede kurserne.

18. Besøg af Mimii Brown

Stiftsudvalget har tidligere besluttet at støtte Hove, Hygum og Tørring Menighedsråd med 10.000 kr. med henblik på at invitere den tanzaniske præst og bibelskoleleder Mimii Brown til Danmark i forbindelse med Danmissions årsmøde. Besøget i Viborg Stift finder sted fra den 3. til 11. september. Hun medvirker bl.a. ved festgudstjeneste i Lemvig, og hun kommer også til formiddagskaffe hos biskoppen og deltager i stiftsmenighedsrådstævnet i Viborg.

Andre punkter

19. Venskabsrelationer – Guildford og Nigeria

I forhold til Guildford Stift er følgende aktiviteter i gang:

- Biskop Henrik Stubkjær deltog sammen med stiftspræsten og sognepræst Martin Boje Christensen i Guildford Stifts stiftspræstestævne i juni – se artikel på stiftets hjemmeside.
- Der afholdes fælles pilgrimsvandring for præster fra Viborg og Guildford Stift 11. til 14. september. 8 engelske og 7 danske præster deltager.
- En skole til skole-relation er ved at blive opbygget mellem en skole i Guildford og Tange Kristne Friskole i Viborg Stift.
- Der arbejdes fortsat på en korrejse til Guildford i 2024 (uge 42) for Houlkær og Ikast Kirkers kor.
- Ikast-Brandes Provsti ønsker at besøge Guildford Stift på en præstestudietur i 2024.

I forhold til Kristi Lutherske Kirke i Nigeria (LCCN) er følgende aktiviteter i gang:

- Stiftspræsten, biskop Henrik Stubkjær og ærkebiskop Musa Panti Filibus holdt i juni et Teams-møde, hvor samarbejdet blev drøftet.
- Efter ønske fra LCCN arbejdes der på at få LCCN's biskopper på studietur til Danmark, Tyskland og Geneve i 2024.
- Stiftet er inviteret til at deltage i LCCN's convention nr. 100, der finder sted 17.-23. februar 2025. Mødet er noteret i biskoppens kalender.

- Stiftspræsten deltog 19. august i et netværksmøde med Mission Afrika og andre kirker/foreninger, der arbejder med LCCN. Stiftspræsten mødes med yderligere et par aktører i efteråret med henblik på at afsøge muligheder for samarbejde.
- "Fattigdom på spil" er udviklet i samarbejde med LCCN.

20. Præsentation af Stiftsudvalget for Kirken i Verden på stiftsamenighedsrådsstævnet

Stævnet finder sted fredag den 8. september. Stiftspræsten og andre fra udvalget, der måtte have tilmeldt sig, mødes kl. 13.30 og stiller stand op. Fra 14-15 skal standen være bemanded. Stiftspræsten sørger for roll-up og informationsmateriale. Særligt skal der gøres reklame for efterårets arrangementer. Deltagere: Peter, Karin, Karen. Gert,

21. Orientering fra stiftspræsten

Stiftspræsten henviste til allerede udsendte kalender. Der var ikke opfølgende spørgsmål.

Økonomi

22. Orientering om Marcus Taulborgs program i Lissabon (ungdomsdelegat til FN)

Stiftsudvalget har tidligere besluttet at støtte hans rejse med 5.000 kr., men da konferencen er blevet aflyst, har Marcus Taulborg tilbagebetalt støtten.

23. Budgetopfølgning

Pr. 16. august er cirka 57 procent af budgettet (110.363 kr.) enten brugt eller disponeret. Umiddelbart er der ikke luft til nye bevillinger i 2023 – men der gøres status på årets sidste stiftsudvalgsmøde 29. november.

24. Ansøgning fra Erik Ladegaard, studierejse til Vestbredden

Stiftsudvalget besluttede ikke at støtte ansøgningen.

25. Ansøgning fra Ikast og Houlkær Kirker: Korrejsse til Guildford

Stiftsudvalget besluttede at støtte ansøgningen med 30.000 kr. Støtten gives i 2024 – en del af den evt. allerede i 2023, hvis der viser sig at være luft i budgettet ved årets afslutning.

26. Ansøgning fra Aars – genbesøg fra Tanzania

Stiftsudvalget besluttede at støtte ansøgningen med 10.000 kr. Støtten gives i 2024 eller evt. allerede i 2023, hvis der viser sig at være luft i budgettet ved årets afslutning.

27. Næste møde

Onsdag den 29. november kl. 14.30-19.00 i Søndermarkskirken, Viborg (NB: IKKE i Landemodesalen).

28. Eventuelt

Intet blev nævnt under dette punkt.